

Zastopniki občin objavljajo, da od uravnave servitutov zahtevajo oni vžitek paše, ki so ga imeli pred ustanovitvijo obrtnijske družbe sto in sto let; če se jim paša vzame, pridejo na palico beraško. Njim kot kmetovalcem ni družba na nobeno korist; njeni delavci v fužinah z otroci svojimi pa so nazadnje velika nadloga občinam.

Gosp. Schollmayr: Meni so vse razmere kmetov in obrtnijske družbe do dobrega znane; imel bi tedaj veliko govoriti; al ker se je stvar obravnavala že obširno, rečem le to, da vseh razporov, vseh pritožeb ne bi bilo, ko bi se bilo zaradi pašnega vžitka ravnalo po ces. patentu od 5. julija 1853. Skor 10 let je že preteklo od razsodbe leta 1868. in le majhen del zemljiške uravnave je žalibog dovršen. Ko bi se bilo ravnalo po črki a, c in e §. 7. in §. 15. in 19. patenta 1853. leta zaradi pašnikov, ne bilo bi vseh teh homatij na Gorenškem. Če se jim hoče konec storiti s pravično spravo, moralo bi se o pašnem vžitku nazaj seči v to, kar je pred letom 1869. bilo.

Gospod Seitner ugovarja Schollmajerjevimi trditvam.

Dr. Poklukar izreka, naj bi se pogoji za dobrohotno spravo tako naredili, da obsegajo vse pravice upravičencev.

Gosp. župan Prežel se s toplo besedo zahvaljuje družbi kmetijski, da se je potrudila pot olajšati, po kateri bi se dosegla sprava med občinami in obrtnijsko družbo, na obojno stran pravična, in gosp. predsednik baron Wurzbach sklene z željo, naj bi današnji dan položil fundament k dosegu one sprave, ki se je glasila danes tako na strani obrtnijske družbe, kakor na strani prizadetih občin Gorenških.

Odgovor na gospodarska vprašanja

iz Primorskega v 12. listu „Novic“ t. l.

Na 1. vprašanje. Ravno tako, kakor 20 funtov mleka za živež ne zaleže toliko kakor 20 funtov masla, in 20 funtov zelja ne toliko kakor 20 funtov mesa, se tudi 20 funtov sená v tečnosti za govejo živino ne more primerjati z 20 funti trave ali pa 20 funti slame. Kaj takega more le tak človek trditi, kogar luna trka in ki nobenega pojma nima o kmetijstvu. Po skušnjah in kemičnih analizah je od mnogih izvedencev tečnost ali redilna vrednost živinske krme določena, in sicer:

100	funtov	dobrega	senožetnega	sená	zaleže	za	150	funtov	
								slabega,	
100	„	„	„	„	„	za	450	funtov	
								dobro trave,	
100	„	„	„	„	„	za	500	funtov	
								gozdne trave,	
100	„	„	„	„	„	za	300	funtov	
								pšenične in ržene slame,	
100	„	„	„	„	„	zaleže	za	200	funtov
								ječmenove in ovsene slame.	

Odgovor 2. vprašanju: Da se odrašeno govedo ne preživi, kakor treba, z 20 funti trave na paši, to pač vé vsak hlapec; kdor nasprotno trdi, tega vednost je siromaška, ali pa mu kaj družega za grmom tiči. Po izreku vseh izvedenih živinorejcev, katerih beseda velja, in še posebno po dr. Albrechtovi knjigi (Lehrbuch über Forstservituten-Ablösung) se na strani 228. bere, da doraščeno govedo, da se nasiti, za vsak cent svoje žive teže potrebuje na dan 3 funte sená ali pa toliko druge krme, da zaleže za 3 funte sená; po takem 4 cente težko govedo potrebuje 12 funtov, 5 centov težko 15 funtov itd. Ako se tedaj hoče živina na paši

nasititi, potrebuje gozdne trave, kakor je v 1. odgovoru bilo rečeno, 4 cente težko govedo 60 funtov gozdne trave, 5 centov težko pa 75 funtov take trave.

Kako neumno bi bilo trditi, da 20 funtov trave na paši zadostuje, da se živina na dan popolnoma preredi, to kaže sledeči račun: Paša traja 180 dni. 180 dni vsak dan z 20 funti trave je skupaj toliko kot 36 centov trave, in ker je 5 centov trave enako 1 centu sená, znaša to 7 centov sená. Ako teh 7 centov razdelimo na 180 pašnih dni, pridejo po takem na 1 dan le 4 funti sená; s to mrvico pa ne bo živine v 14 dneh družega kot kost in koža.

Odgovor 3. vprašanju: Da doraščeni živini 4 ali 5 funtov listnate nastelje v naših kmečkih hlevih, kjer gnoj pod živino več tednov ostane in za scavnico ni odtoka, nikakor ne zadostuje, je jasno kot beli dan vsacemu, kdor vé, zakaj se živini nastelja, deloma za čedno posteljo živini, deloma za napravo gnoja. En konj potrebuje 5 funtov slame vsak dan za nasteljo v čedni suhi štali. Med slamo in listjem je pa sila velik razloček. Dr. Albrecht v gori navedeni knjigi na str. 233. razjasnuje to stvar tako-le: 1 cent slame zaleže toliko kot 2 centa na zraku posušene, 4 centi v gozdu posušene borove stelje ali 6 centov v gozdu posušene listnate stelje, — po takem potrebuje eno govedo za leto in dan 9 centov slame ali 42 centov suhe borove ali pa 63 centov suhe listnate stelje.

Schollmayr.

Zabavno berilo.

Angora.

Zgodovinski - romantičen obraz.

1.

(Dalje.)

Zaničljiv smeh je poigral vojvodi po obličji, skomignil je z ramenoma, glavo na pol obrnil v Brusu in začudil se: „Ali ta lev tam?! — kaj še, Jefrem?! — to je pohotnež, vinsk pijanec, ki so odaliske že do céla oslabile ga. Ali prav je to — prav je to tako“, — kimal je z glavo — notranje zadovoljen, „Bog sam je z nami in z vero svojega sina Jezusa Kristusa, z duševno slepoto Bajazeta tepe, zato ker ga hoče uničiti. Veruj mi, dragi brate, ako Bajazet pogine v tem boji, da zopet vélikega Dušana sveti prapor zavihra nad svobodno Srbsko. Zakaj odmajuješ z glavo, kakor bi ne veroval mojim besedam, — da, resnici? — Ali dolgo časa je trajala Bajazetova delavnost? — nič delj ne, nego tako dolgo časa, da je prepeljal se na kopno v Aziji, tū pa je zopet vtopil se v svojo staro razuzdanost, ta pohotnež in pijanec; tam“ — obrnil je glavo zopet v Brusu, „tam se opoteče in gosti, pijančuje in ziblje odaliskam po naročjih, ko pa se bode nasitil njih ljubeznjivosti, da se bode gnjusilo človeku, začel bode zopet gostiti se, zato se bode kratkočasil s plesom polgolih saltimbanek in z igrami svojih glumcev; njegova vojska pa, slabejša in slabejša vsak dan vsled same lenobe, godrnja na nj in vznemirja se, da bi človek ne čudil se, ko bi danes ali jutri očito poknila vstaja.“

„Naš ljud se, kar je meni znano, le posmehuje Bajazetu, kaže pa doslé še nikakoršne mrzkosti ne do njegove dolgotrajne lenobe“ — pristavi Jefrem nekako očitajoče.

„Za vraga! kedo govori o našem narodu?!“ — zahudi se ná nj vojvoda zavzetih oči, „naš ljud je ljud drage Srbske, ne Bajazetov. Ali tam te surove, samo-